

Time 3 Hours

100 MARKS

Instructions: - 1) All questions are compulsory.

2) Q 1 and Q 6 carry 20 marks whereas Q 2 to Q 5 carry 15 marks each.

Q 1 A) STATE WHETHER THE FOLLOWING STATEMENTS ARE TRUE OR FALSE.(any 10)
(10 marks)

1. Capital decisions are long term investment decisions.
2. Capital decisions need not to be taken carefully.
3. Working capital is excess of current assets over current liabilities.
4. A large sized organization requires less working capital.
5. Accounts receivable is a part of current assets.
6. Motive for holding cash is transactions motive.
7. Prime cost is indirect cost.
8. Carriage outward is considered as selling overheads.
9. Marginal costing is a method of costing.
10. P/v ratio is a ratio between contribution and sales.
11. At BEP, the organization is at no profit no loss stage.
12. Break point is a point at which the organization breaks down.

B) MATCH THE COLUMN. (ANY 10) (10 marks)

1. Capital budgeting decisions	a. Discounted cash flow
2. NPV	b. long term investment decisions
3. Permanent working capital	c. to meet seasonal requirements
4. Seasonal working capital	d. Minimum working capital
5. letter of credit	e. issued by bank
6. Cash budget	f. direct cost
7. Prime cost	g. expected receipts and payments
8. Cost of production	h. factory cost plus office overheads
9. Contribution	i. actual sales- break even sales
10. Margin of safety	j. sales – variable cost
11. Marginal cost	k. technique of control over debtors
12. ABC analysis	l. Variable cost

Q.2. Amar enterprises is having the following two proposal of investment: (15 marks)

	Proposal A	Proposal B
Cost of Investment (₹)	2,00,000	2,80,000
Life of Asset (Years)	4	5
Scrap Value	Nil	Nil

Net Income after depreciation and tax:

Year	₹	₹
2015	5000	Nil
2016	20000	34000
2017	35000	34000
2018	25000	34000
2019	-	34000

It is estimated that each of the projects will require an additional working capital of ₹20,000 which will be received back in full after the expiry of each project life.

Depreciation is to be provided under straight line method.

You are required to assess the profitability of the projects on the basis of the following methods:

1. Return on Investment.
2. Pay-Back Period.

OR

Q.2. Akbar company wants to introduce a new product well estimated sales life of five years. The manufacturing equipment will cost ₹50,00,000 with scrap value all 3,00,000 at the end of five years. (15 marks)

The working capital requirement is ₹4,00,000 which will be released after 5 years.

The annual cash inflow and P.V. factor @ 10% are:

Years	1	2	3	4	5
P.V. factor	0.909	0.826	0.751	0.683	0.621
Cash inflow ₹	25,00,000	30,00,000	37,50,000	36,00,000	22,50,000

The depreciation to be charged under straight line method ₹ 10,00,000

Tax applicable @ rate 40%

Evaluate the proposal under NPV.

Q.3 The projected profit and loss account of Abdul kalam azad for the year 2022-23 is as under (15 marks)

	₹
Sales	3,65,000
Consumption of material	2,00,750
Labour	73,000
Overhead	54,750
Profit	36,500

The following additional information is furnished

- i. Stock of material will be equal to 75 days of consumption.
- ii. Stock of finished goods will be equal to 45 days production.
- iii. Credit period to be allowed to Sundry debtors will be on an average 60 days.
- iv. Credit period to be enjoyed from suppliers of materials will be 50 days.
- v. Time lag in payment of labour and overheads will be 15 days.
- vi. The amount of cash on hands and at bank will be on an average ₹ 5250.
- vii. 30% of sales will be for cash.

You are required to estimate the amount of working capital required.

OR

Q3. Anthony companies' factory is having a capacity of 60,000 units per annum it is budgeted that for the year 2018--19 the capacity utilisation will be 80%. The estimated cost and selling price will be as under (15 marks)

	Per unit ₹
Material	30
labour	20
Overheads	15
Profit	<u>15</u>
Selling price	<u>80</u>

- a) the stock of raw material will be equal to two months consumption.
- b) the stock of finished goods will be equal to one month's consumption.
- c) the credit period to be allowed to sundry debtors will be three months.
- d) the credit period to be enjoyed from suppliers of materials will be 1.5 months.
- e) of the sales, 25% will be for cash
- f) the time lag in payment of labour and overheads will be one month.
- g) the amount of cash on hand and at bank will be 10% of working capital excluding such amount of cash.

You are required to calculate the amount of working capital required state the appropriate sources for the same.

Q4. Manmohan Singh Ltd. has an annual income sale of ₹ 5,00,000. It is currently extended 30 days credit to the dealers. It is felt that sales can pick up considerably if the dealers are willing to carry increase stocks, but the dealers have difficulty in financing their inventory. The company is, therefore considering shift in credit policy. The following information is available: (15 marks)

The average collection period is now 30 days.

variable cost are 80% on sales.

Fixed costs rupees 6,00,000 per annum.

Required (pre-tax) return on investment is 20% p.a.

Credit Policy	Average Collection Period in days	Annual Sales ₹
A	45	5,60,000
B	60	6,00,000
C	75	6,20,000
D	90	6,30,000

Determine which policy the company should adopt, assuming that 1 year= 360 days and debtors are valued at total cost (for the purpose of calculating of investment in debtors).

OR

Q.4 Iyer Ltd. has given the following particulars. You are required to prepare a cash budget for 3 months ending 31st December, 2019 (15 marks)

A)

Particulars	Sales	Material	Wages	Overheads
August	400000	204000	76000	38000
September	420000	200000	76000	42000
October	460000	196000	80000	46000
November	500000	200000	84000	48000
December	600000	216000	90000	50000

Credit terms are:

B) sales / debtors-10% sales are on cash basis. 50% of credit sales are collected next month and a balance in the following months

Creditors-materials 2 months, wages 1/5 months, overheads 1/2 months.

C) cash balance on 1st October, 2019 is expected to be ₹ 80000.

D) a machinery will be installed in August 2019 at a cost of ₹1000000. The monthly instalment of ₹50000 is payable from October onwards.

E) dividend at 10% on preference share capital of ₹ 3000000 will be paid on 1st December, 2019.

F) advance to be received for sale of vehicle ₹ 200000 in December.

G) income tax (advance) to be paid in December 50000.

Q.5 From the following information prepare cost statement for Joshi Ltd (15 marks)

	₹
Material used in manufacturing	11,00,000
Material used in primary packaging	2,00,000
Material used in final packaging	30,000
Material used in the factory	15,000
Material used in the office	25,000
Labour required for production	2,00,000
Labour required for factory supervision	40,000
Chargeable expenses	1,00,000
Indirect expenses factory	20,000
Administrative expenses	25,000
Depreciation on office premises	15,000
Depreciation on factory prices	35,000
Freight on materials purchased	100,000
Sales expenses	70,000
Advertising expenses	25,000

What should be the selling price to obtain a profit of 20% on selling price.

OR

Q5. You are given the following data for the year 2009 of Shri. Ram Company: (15 marks)

	₹
Variable cost	60,00,000
Fixed cost	30,00,000
Net profit	10,00,000
Sales	1,00,00,000

Find out:

- P/V Ratio.
- Profit when sales amounted to ₹1,20,00,000.
- B.E.P.
- Sales required to earn a profit of ₹20,00,000.

Q 6.

- 1) Explain in detail about Capital Budgeting? What are the techniques of Capital Budgeting. (10 marks)
- 2) Define Working Capital. Discuss in details the importance of Working Capital. (10 marks)

OR

Q 6 Write Short notes. (Any 4)

(20 marks)

- Importance of Capital Budgeting
- Credit Policy in Receivables Management
- Cash Management
- Components of Working Capital
- Marginal Costing
- Profit Volume ratio

मराठी अनुवाद

सूचना:- १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२) Q 1 आणि Q 6 मध्ये 20 गुण आहेत तर Q 2 ते Q 5 मध्ये प्रत्येकी 15 गुण आहेत.

प्र. 1 A) खालील विधाने सत्य किंवा असत्य आहेत की नाही हे सांगा. (कोणतेही 10) (10 गुण)

- भांडवली निर्णय हे दीर्घकालीन गुंतवणुकीचे निर्णय असतात.
- भांडवली निर्णय काळजीपूर्वक घेण्याची गरज नाही.
- कार्यरत भांडवल हे चालू देयतेपेक्षा चालू मालमत्तेपेक्षा जास्त आहे.
- मोठ्या आकाराच्या संस्थेला कमी खेळते भांडवल आवश्यक असते.
- प्राप्य खाती चालू मालमत्तेचा एक भाग आहे.
- रोख ठेवण्याचा हेतू व्यवहाराचा हेतू आहे.
- प्राइम कॉस्ट ही अप्रत्यक्ष किंमत आहे.
- जावक मालाची विक्री ओव्हरहेड मानली जाते.
- मार्जिनल कॉस्टिंग ही खर्चाची पद्धत आहे.
- P/v गुणोत्तर हे योगदान आणि विक्री यांच्यातील गुणोत्तर आहे.
- BEP मध्ये, संस्था ना नफा ना तोट्याच्या टप्प्यावर आहे.
- ब्रेक पॉइंट हा एक बिंदू आहे ज्यावर संस्था तुटते.

ब) स्तंभ जुळवा. (कोणतेही 10)

(10 गुण)

स्तंभ ए	स्तंभ बी
1. भांडवली अंदाजपत्रक निर्णय	a सवलतीचा रोख प्रवाह
2. निव्वळ वर्तमान मूल्य	b दीर्घकालीन गुंतवणूक निर्णय
3. कायम कार्यरत भांडवल	c हंगामी गरजा पूर्ण करण्यासाठी
4. हंगामी खेळते भांडवल	d किमान खेळते भांडवल
5. क्रेडिट पत्र	e बँकेने जारी केले
6. रोख बजेट	f थेट खर्च
7. प्राइम कॉस्ट	g अपेक्षित पावत्या आणि देयके
8. उत्पादन खर्च	h कारखाना खर्च अधिक ऑफिस ओव्हरहेड्स
9. योगदान	i वास्तविक विक्री - खंडित विक्री
10. सुरक्षिततेचा मार्जिन	j विक्री - परिवर्तनीय खर्च

	प्रस्ताव ए	प्रस्ताव बी
गुंतवणुकीची किंमत (रु.)	2,00,000	2,80,000
संपत्तीचे आयुष्य (वर्षे)	4	5
भंगार किंमत	Nil	Nil

वर्ष	₹	₹
2015	5000	Nil
2016	20000	34000
2017	35000	34000
2018	25000	34000
2019	-	34000

वर्ष	1	2	3	4	5
------	---	---	---	---	---

वर्तमान मूल्य घटक	0.909	0.826	0.751	0.683	0.621
रोख आवक ₹	25,00,000	30,00,000	37,50,000	36,00,000	22,50,000

घसारा सरळ रेषेच्या पद्धतीनुसार ₹ 10,00,000 आकारला जाणार आहे
कर लागू @ दर 40%
निव्वळ वर्तमान मूल्यअंतर्गत प्रस्तावाचे मूल्यमापन करा.

प्र.3 अब्दुल कलाम आझाद यांचा सन 2022-23 साठीचा अंदाजित नफा-तोटा खाते खालीलप्रमाणे आहे. (15 गुण)

विक्री	3,65,000
साहित्याचा वापर	2,00,750
श्रम	73,000
ओव्हरहेड	54,750
नफा	36,500

पुढील अतिरिक्त माहिती दिली आहे

- सामग्रीचा साठा 75 दिवसांच्या वापराच्या समान असेल.
- तयार मालाचा साठा ४५ दिवसांच्या उत्पादनाइतका असेल.
- विविध कर्जदारांना दिलेला क्रेडिट कालावधी सरासरी 60 दिवसांचा असेल.
- साहित्य पुरवठादारांकडून मिळणारा क्रेडिट कालावधी 50 दिवसांचा असेल.
- मजुरी आणि ओव्हरहेड्सच्या पेमेंटमध्ये कालावधी 15 दिवसांचा असेल.
- हातात आणि बँकेत रोख रक्कम सरासरी ₹ 5250 असेल.
- 30% विक्री रोख असेल.

तुम्हाला आवश्यक खेळत्या भांडवलाच्या रकमेचा अंदाज लावणे आवश्यक आहे.

किंवा

प्र.3. अँथनी कंपनीच्या कारखान्याची वार्षिक क्षमता 60,000 युनिट्स आहे, 2018-19 या वर्षासाठी क्षमता वापर 80% असेल असे अंदाजपत्रक आहे. अंदाजे किंमत आणि विक्री किंमत खालीलप्रमाणे असेल (15 गुण)

प्रति युनिट ₹	
साहित्य	30
श्रम	20
ओव्हरहेड्स	15
नफा	15
विक्री किंमत	80

- कच्च्या मालाचा साठा दोन महिन्यांच्या वापरासारखा असेल.
- तयार मालाचा साठा एका महिन्याच्या वापरासारखा असेल.
- विविध कर्जदारांना दिलेला क्रेडिट कालावधी तीन महिन्यांचा असेल.
- साहित्य पुरवठादारांकडून मिळणारा क्रेडिट कालावधी 1.5 महिने असेल.

e) विक्रीपैकी 25% रोख असेल

f) मजुरी आणि ओव्हरहेड्सच्या पेमेंटमध्ये कालावधी एक महिना असेल.

g) हातात आणि बँकेत असलेली रोख रक्कम एवढी रोख रक्कम वगळता खेळत्या भांडवलाच्या 10% असेल.

तुम्हाला आवश्यक असलेल्या खेळत्या भांडवलाच्या रकमेची गणना करणे आवश्यक आहे आणि त्यासाठी योग्य स्रोत सांगा.

प्र.4. मनमोहन सिंग लि. ₹ 5,00,000 ची वार्षिक उत्पन्न विक्री आहे. हे सध्या डीलर्सना 30 दिवसांचे क्रेडिट वाढवले आहे. डीलर्स वाढीव साठा घेऊन जाण्यास इच्छुक असल्यास विक्री मोठ्या प्रमाणात वाढू शकते असे वाटते, परंतु डीलर्सना त्यांच्या इन्व्हेंटरीसाठी वित्तपुरवठा करण्यात अडचण येते. त्यामुळे कंपनी क्रेडिट पॉलिसीमध्ये बदल करण्याचा विचार करत आहे. खालील माहिती उपलब्ध आहे: (15 गुण)

सरासरी संकलन कालावधी आता 30 दिवस आहे.

विक्रीवर चल खर्च 80% आहे.

वार्षिक 6,00,000 रुपये निश्चित खर्च.

गुंतवणुकीवर आवश्यक (करपूर्व) परतावा 20% p.a आहे.

क्रेडिटचे धोरण	दिवसांमध्ये सरासरी संकलन कालावधी	वार्षिक विक्री ₹
A	45	5,60,000
B	60	6,00,000
C	75	6,20,000
D	90	6,30,000

1 वर्ष = 360 दिवस आणि कर्जदारांची एकूण किंमत (कर्जदारांमधील गुंतवणुकीची गणना करण्याच्या हेतूने) मूल्य आहे असे गृहीत धरून कंपनीने कोणते धोरण अवलंबावे हे ठरवा.

किंवा

प्र.4 अय्यर लि.ने खालील तपशील दिले आहेत. तुम्हाला ३१ डिसेंबर २०१९ रोजी संपणाऱ्या ३ महिन्यांसाठी रोख बजेट तयार करणे आवश्यक आहे (१५ गुण)

अ)

तपशील	विक्री	साहित्य	मजुरी	खर्च
ऑगस्ट	400000	204000	76000	38000
सप्टेंबर	420000	200000	76000	42000
ऑक्टोबर	460000	196000	80000	46000
नोव्हेंबर	500000	200000	84000	48000
डिसेंबर	600000	216000	90000	50000

क्रेडिट अटी आहेत:

ब) विक्री / कर्जदार - 10% विक्री रोख आधारावर आहे. 50% क्रेडिट विक्री पुढील महिन्यात गोळा केली जाते आणि पुढील महिन्यांत शिल्लक

कर्जदार-साहित्य 2 महिने, वेतन 1/5 महिने, ओव्हरहेड 1/2 महिने.

क) 1 ऑक्टोबर 2019 रोजी रोख शिल्लक ₹ 80000 असणे अपेक्षित आहे.

ड) ऑगस्ट 2019 मध्ये ₹ 1000000 च्या खर्चाचे एक मशिनरी बसवली जाईल. ₹ 50000 चा मासिक हप्ता ऑक्टोबरपासून देय आहे.

इ) ₹ 3000000 च्या प्राधान्य शेअर भांडवलावर 10% लाभांश 1 डिसेंबर 2019 रोजी दिला जाईल.

फ) डिसेंबरमध्ये वाहनाच्या विक्रीसाठी ₹ 200000 अॅडव्हान्स मिळतील

ज) डिसेंबर 50000 मध्ये आयकर (अॅडव्हान्स) भरावा लागेल.

प्र.5 खालील माहितीवरून जोशी लि.चे खर्च विवरण तयार करा.

(15 गुण)

तपशील	
उत्पादनात वापरलेली सामग्री	11,00,000
प्राथमिक पॅकेजिंगमध्ये वापरलेली सामग्री	2,00,000
अंतिम पॅकेजिंगमध्ये वापरलेली सामग्री	30,000
कारखान्यात वापरलेले साहित्य	15,000
कार्यालयात वापरलेले साहित्य	25,000
उत्पादनासाठी आवश्यक मजूर	2,00,000
कारखान्याच्या देखरेखीसाठी आवश्यक मजूर	40,000
आकारण्यायोग्य खर्च	1,00,000
अप्रत्यक्ष खर्च (कारखाना)	20,000
प्रशासकीय खर्च	25,000
कार्यालयाच्या जागेवर घसारा	15,000
कारखाना परिसर वर घसारा	35,000
खरेदी केलेल्या साहित्यावरील मालवाहतूक	100,000
विक्री खर्च	70,000
जाहिरात खर्च	25,000

विक्री किंमतीवर 20% नफा मिळविण्यासाठी विक्री किंमत किती असावी ?

किंवा

प्र.5. तुम्हाला श्री. राम कंपनीच्या 2009 साठी खालील डेटा दिला आहे.

(१५ गुण)

चल परिव्यय	60,00,000
निश्चित खर्च	30,00,000
निव्वळ नफा	10,00,000
विक्री	1,00,00,000

शोधा:

- a) नफा/व्हॉल्यूम गुणोत्तर
- b) विक्रीची रक्कम ₹1,20,00,000 असताना नफा.
- c) ब्रेक.इव्हन.पॉइंट.
- d) ₹20,00,000 चा नफा मिळविण्यासाठी विक्री आवश्यक आहे

- प्र.6. 1) भांडवली अंदाजपत्रकाबद्दल तपशीलवार सांगा? कॅपिटल बजेटिंगचे तंत्र काय आहेत.(१० गुण)
2) कार्यरत भांडवलाची व्याख्या करा. कार्यरत भांडवलाचे महत्त्व तपशीलवार चर्चा करा. (१० गुण)

किंवा

प्र.6 लहान टीपा लिहा. (कोणतेही ४)

(२० गुण)

- अ) भांडवली अंदाजपत्रकाचे महत्त्व
- ब) प्राप्ती व्यवस्थापनातील पत धोरण
- क) रोख व्यवस्थापन
- ड) कार्यरत भांडवलाचे घटक
- इ) किरकोळ खर्च (मार्जिनल कॉस्टिंग)
- फ) नफा प्रमाण प्रमाण
